

10,1,1. 14,2,9. 41. 8,6,14 (वधो die Hdschr.). *Āçv. Gṛh.* 1,7,8. 8,12. *Govh.* 2,2,3. 5. °काले zur Zeit, da sie Braut war, R. 5,67,4. in Verbindung mit वर *Ragh.* 7,4. 17. *Çāk.* 122. *Kāthās.* 34, 255. 44, 106. 89, 106. 103, 189. 122, 54. *Verz. d. Oxf. H.* 336, b, 14. °गृहप्रवेश 86, b, 11. °प्रवेश 333, b, 17. *Verz. d. B. H. No.* 877. °बन्धुभिः *Çāk.* 92. *Ragh.* 1, 90. *Kāthās.* 3, 68. 18, 262. 394. प्रेष्य° *MBh.* 3, 15675. नाग° R. 2, 63, 24. 3, 53, 29. *Varāh. Brh. S.* 27, 4. 43, 5. *Rāga-Tar.* 3, 388. *Hir.* 1, 188. 39, 20. नारीणामुत्तमा वधुः R. 1, 1, 27. 3, 18. *Megh.* 16. 19. 48. 66. *Naish.* 22, 47. *Kir.* 6, 45. Weibchen eines Thieres: व्याघ्र° *MBh.* 3, 15587. मृग° R. 3, 54, 14. *Bhāg. P.* 5, 8, 16. पिक° *Kāthās.* 56, 197. ब्रवगस्य eines Frosches *Halāj.* 3, 10. am Ende eines adj. comp.: सवधूक *Kāthās.* 101, 262. — 2) Schwiegertochter (*AK.* 2, 6, 1, 9. 3, 4, 19, 104. H. 514. H. an. *Med. Halāj.* 2, 349. *Viçva. a. a. O.*), überh. die Frau eines jüngeren Verwandten (z. B. des jüngern Bruders, des Neffen) *MBh.* 3, 16741. 16876. 12, 8408. R. 1, 71, 20 (73, 19 *Gorr.*). 22. 77, 10 (78, 8 *Gorr.*). R. *Gorr.* 2, 38, 30. *Ragh.* 1, 65. *Kāthās.* 90, 158. der ältere Bruder nennt sein Weib गुरु des jüngeren, der jüngere sein Weib वधु des älteren *MBh.* 1, 7726. कृ वधुः (!) *Bhāg. P.* 7, 2, 20. *MBh.* 3, 16152. — 3) अदान्ते पितृकुलस्यः पञ्चाशतं त्रिसदस्युर्वधूनाम् *RV.* 8, 19, 36; nach *Durga Mädchen*, von *Sā.* nicht erklärt, also wohl im gewöhnlichen Sinne genommen. Es ist aber nicht wahrscheinlich, dass von geschenkten *Scelavinnen* in alter Zeit dieser Ausdruck gebraucht wäre; man kann daher vermuthen *Zugthier*, zum *Wagen* gewohnte *Stute*; vgl. *वधूमत्*. — 4) Bez. verschiedener Pflanzen: *Trigonella corniculata* *Lin.* *AK.* 2, 4, 4, 21. *Triak.* 3, 3, 223. H. an. *Med. Viçva*; *Echites frutescens* *Rozb.* H. an. *Med. Curcuma Zerumbet* *Rozb. Med.* — Vgl. कुल°, गन्ध°, पुत्र°, धातु°, वार°, स्वर्वधू, स्वर्ग°, स्वर्गि°. *वधूना* m. Weib *Triak.* 2, 6, 1.

वधूशयन m. Fenster *Triak.* 2, 2, 9. fälschlich *वधूशयन* *Wilson* in der 2ten Aufl.

वधूटी (von *वधू* f. 1) ein junges Weib *P.* 4, 1, 20, *Vārtt. H.* 512. *Halāj.* 2, 329. *Mahāvīrak.* 76, 2 v. u. गोपवधूटीडकूलचौराय — कृष्णय *Bhāshāp.* 1. — 2) Schwiegertochter *Triak.* 2, 6, 3. H. 514, *Sch. Hār.* 146.

वधूदर्श adj. auf die Braut schauend: ये पितरौ वधूदर्शा इमे वंक्तुमामगमन् *AV.* 14, 2, 73.

वधूपथ m. Brautweg *AV.* 14, 1, 63.

वधूमत् (von *वधू* adj. 1) mit *Zugthieren* versehen, bespannt: उपे मा श्यावाः स्वनेयै न दत्ता वधूमत्ता दश रथीसो अश्वः *RV.* 1, 126, 3. हा रथी वधूमत्ता सुदासः 7, 18, 22. — 2) zum *Zug* tauglich: षष्ठ्या अतिथिगव इन्द्राति वधूमतः (सनम्) *RV.* 8, 37, 17. इयां अग्ने रथिनो विंशतिं गा वधूमते (वधूमतो *Müller u. Aufrecht*) मधवा मरुं सम्राट् (ददाति) 6, 27, 8. उष्ट्राः *AV.* 20, 127, 2.

वधूयु (wie eben) adj. heirathslustig, nach *Weibern* lüsternd *RV.* 3, 52, 3. 62, 8. 9, 69, 3. 10, 27, 12. सेमो वधूपुरभवत् 83, 9. *AV.* 14, 2, 42.

वधूसरा f. N. pr. eines Flusses, der der Sage nach aus den weinenden Augen eines *Weibes*, der *Pulomā*, sich ergossen haben soll, *MBh.* 1, 904. *Hārīv.* 9308. नदीं वधूसरकृताह्वयाम् *MBh.* 3, 8684.

वधैषिन् adj. mordüchtig, die Absicht habend zu tödten *MBh.* 1, 7670. *निवातकधवानाम्* 3, 12071.

वधोद्यत adj. dass. *AK.* 3, 1, 44.

वधोपाय m. die Art und Weise Jmd körperlich zu züchtigen: (तम्) कन्याञ्चित्रैर्वधोपायि हृदैनकौर्नृपः *M.* 9, 248.

वध्र (वध्र) m. pl. N. pr. eines Volkes *MBh.* 6, 363 (*VP.* 192). richtiger *वध* ed. *Bomb.*

वैद्य (von *वधू*; häufig *वध्य* geschrieben) adj. *P.* 3, 1, 97, *Vārtt. gaṇa* *दाडादि* zu *P.* 5, 1, 66. *Vop.* 26, 7. 1) zu erschlagen, zu tödten, den *Tode* verdienend, dem *Tode* verfallen; überh. zu züchtigen, körperlich zu strafen *AK.* 3, 1, 45. यस्त्वा ब्रुवान् बध्यः सो अस्तु *AV.* 18, 2, 31. वध्यं हि प्रत्यक्षं प्रतिमुञ्चति *TS.* 6, 3, 3. तस्मादपि वध्यं प्रपन्नं न प्रतिप्रपच्छति 3, 3, 3, 5. *Kāth.* 11, 5. *Çat. Br.* 1, 2, 3, 2. यथाकामवध्यं (zu züchtigen *Sā.*) *Art. Br.* 7, 29. नैष मूर्ध्नि प्रभो वध्यो वध्य एष हि मर्मम् *R.* 6, 92, 41. यज्ञार्थं ब्राह्मणैर्वध्याः प्रशस्ता मृगपतिणः *M.* 3, 22. तस्य तस्यैव ते वध्याः *MBh.* 4, 496. 13, 43. *R.* 2, 97, 24. 3, 49, 48. *Kāthās.* 27, 147. *LA.* (III) 92, 11. *मानुषात्* *R.* 1, 14, 22. *विषण* *P.* 4, 4, 91. वध्या द्वाद्यश्च *M.* 8, 58. वध्यस्य मोक्षणे 9, 249. 10, 56. *Jāgn.* 1, 358. *Çāk.* 153. *Spr.* 964. 4926. *Ragh.* 2, 30. *Varāh. Brh. S.* 51, 21. *Kāthās.* 60, 137. *Rāga-Tar.* 3, 38. *Daçak.* 79, 7. *Pañāt.* 41, 14. 70, 4. *Hir.* 18, 19. *Bhāt.* 6, 117. मूषको ऽत्र त्रिभिर्वध्या मार्जारिण त्रयो ऽपरे kann getödtet werden, sein *Leben* ist bedroht *Kāthās.* 33, 109. वयं ग्राम्याः पशवो ऽरण्यचराणां वध्याः *Pañāt.* 213, 6. m. ein *Feind*, den man erschlägt, *H.* 10. 221. — 2) zu zerstören, zu vernichten, zu *Grunde* zu richten: सुरासुरैरवध्यं हि पुरमेतत्खगं मरुत्म् *MBh.* 3, 12257. *Spr.* 179. 3617. — Vgl. ष° (auch *Bhag.* 2, 30. सर्वभूतानाम् *R.* 3, 31, 1. *Çāk.* 137, v. 1. अथवध्या ब्राह्मणो दपिः keiner körperlichen Strafe unterliegend *R.* 7, 59, 2. 34).

वध्यघ्न adj. einen dem *Tode* Verfallenen hinrichtend, das *Henkeramt* verrichtend *MBh.* 13, 2572.

वध्यता nom. abstr. von *वध्य* 1): स गच्छेद्वध्यतां मम der soll von mir getödtet oder körperlich gestraft werden *MBh.* 3, 2304. — Vgl. ष°.

वध्यत्व n. dass. *H.* 14.

वध्यपट्ट m. eine *Trommel*, die bei der *Abführung* eines zum *Tode* Verurtheilten gerührt wird, *Māñh.* 84, 2. 172, 20.

वध्यभूमि f. *Richtplatz* *Kāthās.* 5, 16. 28, 146. 64, 51. 77, 82. 112, 166.

वध्यभूमि f. dass. *Kāthās.* 88, 33. 112, 164. *Hir.* 63, 6. — Vgl. *वधभूमि*.

वध्यमाला f. ein *Kranz*, der einem zum *Tode* Verurtheilten aufgesetzt wird, *Māñh.* 176, 8.

वध्यशिला f. 1) ein *Stein*, auf dem hingerichtet —, geschlachtet wird; *Schlachtbank*, *Schafott* *Kāthās.* 22, 209. 60, 87. 90, 143. 148. *Pañāt.* 52, 2. ed. orn. 42, 10. — 2) *Titel* einer *Schrift* *Sā.* D. 184, 15.

वध्यस्थान n. *Richtplatz* *Pañāt.* 41, 15. *Vrt.* in *LA.* (III) 22, 8. — Vgl. *वधस्थान*.

वध्या (von *वधू* f. *Tödtung*, *Mord*: आत्म° *MBh.* 1, 6227. *द्विजप्रवर*° 12, 10163. *ज्ञाति*° 14, 2618. *दूत*° *R.* 5, 49, 2. — Vgl. *ब्रह्म*°.

वध 1) n. ein *lederner Riemen* *Varāh. Brh. S.* 45, 8. *वधो* f. dass. *Halāj.* 2, 441 (*वद्धी*). *शतचर्मन्* *MBh.* 1, 1406. Vgl. *वर्ध*, *वर्धि*, *वरत्रा*. — 2) f. *ई* vielleicht *Speckstreifen*: वराहवधोः मुक्ता दधिसेवर्चलायुताः *R.* 5, 14, 43 der *Comm.* erklärt *वराहस्य* संस्थानविशेषान्; ed. *Bomb.* 5, 11, 16 liest *वराहवधीपासकान्दधिसेवर्चलायुतान्*. — 3) n. *Blei* (*वध*) *Bbar.* zu *AK.*